

Legea nr. 193/2000

Privind clauzele abuzive din contractele incheiate intre comercianti si consumatori

republicata la 18.04.2008 Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele incheiate intre comercianti si consumatori a fost republicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 305 din 18.04.2008. CAPITOLUL I
Dispozitii generale

Art. 1. " (1) Orice contract incheiat intre comercianti si consumatori pentru vanzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fara echivoc, pentru intelegerea carora nu sunt necesare cunostinte de specialitate.
(2) In caz de dubiu asupra interpretarii unor clauze contractuale, acestea vor fi interpretate in favoarea consumatorului.
(3) Se interzice comerciantilor stipularea de clauze abuzive in contractele incheiate cu consumatorii."

Art. 2. " (1) Prin consumator se intelege orice persoana fizica sau grup de persoane fizice constituite in asociatii, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in scopuri din afara activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale.

(2) Prin comerciant se intelege orice persoana fizica sau juridica autorizata, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in cadrul activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale, precum si orice persoana care actioneaza in acelasi scop in numele sau pe seama acesteia."

Art. 3. " (1) Prevederile prezentei legi se aplica si bonurilor de comanda sau bonurilor de livrare, biletelor, tichetelor si altora asemenea care contin stipulari sau referiri la conditii generale prestabilite.

(2) Clauzele contractuale prevazute in temeiul altor acte normative in vigoare nu sunt supuse dispozitiilor prezentei legi.
CAPITOLUL II

Drepturile si obligatiile partilor contractante

Art. 4. " (1) O clauza contractuala care nu a fost negociata direct cu consumatorul va fi considerata abuziva daca, prin ea insasi sau impreuna cu alte prevederi din contract, creeaza, in detrimentul consumatorului si contrar cerintelor bune-credinte, un dezechilibru semnificativ intre drepturile si obligatiile partilor.

(2) O clauza contractuala va fi considerata ca nefiind negociata direct cu consumatorul daca aceasta a fost stabilita fara a da posibilitate consumatorului sa influenteze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau conditiile generale de vanzare practicate de comercianti pe piata produsului sau serviciului respectiv.

(3) Faptul ca anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociata direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, in cazul in care o evaluare globala a contractului evidentiaza ca acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant.

Daca un comerciant pretinde ca o clauza standard preformulata a fost negociata direct cu consumatorul, este de datoria lui sa prezinte probe in acest sens.

(4) Lista cuprinsa in anexa care face parte integranta din prezenta lege reda, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

(5) Fara a incalca prevederile prezentei legi, natura abuziva a unei clauze contractuale se evalueaza in functie de:

a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul incheierii acestuia;

b) toti factorii care au determinat incheierea contractului;

c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde.

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociaza nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerintele de pret si de plata, pe de o parte, nici cu produsele si serviciile oferite in schimb, pe de alta parte, in masura in care aceste clauze sunt exprimate intr-un limbaj usor inteligibil."

Art. 5. " In cazul contractelor standard preformulate, comerciantul are obligatia sa remita, la cerere, oricarei persoane interesate un exemplar din contractul pe care il propune."

Art. 6. " Clauzele abuzive cuprinse in contract si constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula in continuare, cu acordul consumatorului, numai daca dupa eliminarea acestora mai poate continua."

Art. 7. " In masura in care contractul nu isi mai poate produce efectele dupa inlaturarea clauzelor considerate abuzive, consumatorul este indreptatit sa ceara rezilierea contractului, putand solicita, dupa caz, si daune-interese.

*) Republicata in temeiul prevederilor art. V lit. m) din titlul III al Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comerciantilor in relatia cu consumatorii si armonizarea reglementarilor cu legislatia europeana privind protectia consumatorilor, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, dandu-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele incheiate intre comercianti si consumatori a fost republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 1.014 din 20 decembrie 2006.

CAPITOLUL III

Organele abilitate pentru constatarea contravențiilor si solutionarea litigiilor

Art. 8. Controlul respectării dispozițiilor prezentei legi se face de reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, precum și de specialiști autorizați ai altor organe ale administrației publice, potrivit competențelor.

Art. 9. Organele de control efectuează verificări la sesizarea persoanelor prejudiciate prevăzute la art. 2 alin. (1) sau din oficiu.

Art. 10. Comercianții au obligația de a prezenta organelor de control, în original, contractele încheiate cu consumatorii.

Art. 11. Organele de control abilitate încheie procese-verbale prin care se consemnează faptele constatate cu ocazia verificărilor făcute, precum și articolele din lege încălcate de comerciant.

Art. 12. Procesul-verbal se transmite, după caz, la judecătoria în a cărei rază teritorială s-a săvârșit fapta sau în a cărei rază teritorială contravenientul își are domiciliul sau, după

caz, sediul. Art. 13. (1) Instanța, în cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contract, aplică sancțiunea contravențională conform art. 16 și dispune, sub sancțiunea daunelor, modificarea clauzelor contractuale, în măsura în care contractul rămâne în ființă, sau desființarea aceluși contract, cu daune-interese, după caz.

(2) În caz contrar, instanța va anula procesul-verbal întocmit.

Art. 14. Consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi au dreptul de a se adresa organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă.

Art. 15. În cazul în care părțile contractante aleg ca lege aplicabilă contractului legea unui stat care nu face parte din Uniunea Europeană, iar contractul are o strânsă legătură cu teritoriul României sau cu al altor state membre ale Uniunii Europene și în cazul în care prezenta lege are prevederi mai favorabile pentru consumator, se vor aplica acestea din urmă.

CAPITOLUL IV

Sanțiuni

Art. 16. (1) Constituie contravenție, în măsura în care fapta nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerată infracțiune, încălcarea interdicției stipulate la art. 1 alin. (3) și se sancționează cu amendă de la 200 lei la 1.000 lei.

(2) Prevederile prezentei legi se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 27.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 17. Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pe aceeași dată, orice dispoziții contrare se abrogă.

Prezenta lege transpune prevederile Directivei Consiliului 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 95 din 21 aprilie 1993.*)

*) Mențiunea privind transpunerea normei comunitare a fost introdusă prin Legea nr. 363/2007.

ANEXA

L I S T A

cuprinzând clauzele considerate ca fiind abuzive

(1) Sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care:

- a) dau dreptul comerciantului de a modifica unilateral clauzele contractului, fara a avea un motiv intemeiat care sa fie precizat in contract.Â
- Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor in temeiul carora un furnizor de servicii financiare isi rezerva dreptul de a modifica rata dobanzii platibile de catre consumator ori datorata acestuia din urma sau valoarea altor taxe pentru servicii financiare, fara o notificare prealabila, daca exista o motivatie intemeiata, in conditiile in care comerciantul este obligat sa informeze cat mai curand posibil despre aceasta celelalte parti contractante si acestea din urma au libertatea de a rezilia imediat contractul.Â
- Prevederile acestei litere nu se opun, de asemenea, clauzelor prin care comerciantul isi rezerva dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durata nedeterminata, in conditiile in care comerciantul are obligatia de a-l informa pe consumator, printr-o notificare prealabila transmisa in termen rezonabil, pentru ca acesta din urma sa aiba libertatea de a rezilia contractul;Â
- b) obliga consumatorul sa se supuna unor conditii contractuale despre care nu a avut posibilitatea reala sa ia cunostinta la data semnarii contractului;
- c) obliga consumatorul sa isi indeplineasca obligatiile contractuale, chiar si in situatiile in care comerciantul nu si le-a indeplinit pe ale sale;
- d) dau dreptul comerciantului sa prelungeasca automat un contract incheiat pentru o perioada determinata, prin acordul tacit al consumatorului, daca perioada limita la care acesta putea sa isi exprime optiunea a fost insuficienta;
- e) dau dreptul comerciantului sa modifice unilateral, fara acordul consumatorului, clauzele privind caracteristicile produselor si serviciilor care urmeaza sa fie furnizate sau termenul de livrare a unui produs ori termenul de executare a unui serviciu;
- f) dau dreptul comerciantului sa constate unilateral conformitatea produselor si serviciilor furnizate cu prevederile contractuale;Â g) dau dreptul exclusiv comerciantului sa interpreteze clauzele contractuale;
- h) restrang sau anuleaza dreptul consumatorului sa pretinda despagubiri in cazurile in care comerciantul nu isi indeplineste obligatiile contractuale;
- i) obliga consumatorul la plata unor sume disproportionat de mari in cazul neindeplinirii obligatiilor contractuale de catre acesta, comparativ cu pagubele suferite de comerciant;
- j) restrang sau interzic dreptul consumatorului de a rezilia contractul, in cazurile in care:
 â€” comerciantul a modificat unilateral clauzele mentionate la lit. e);
 â€” comerciantul nu si-a indeplinit obligatiile contractuale;
- k) exclud sau limiteaza raspunderea legala a comerciantului in cazul vatamarii sau decesului consumatorului, ca rezultat al unei actiuni sau omisiuni a comerciantului privind utilizarea produselor si serviciilor;
- l) exclud dreptul consumatorului de a intreprinde o actiune legala sau de a exercita un alt remediu legal, solicitandu-i in acelasi timp rezolvarea disputelor in special prin arbitraj;
- m) permit in mod nejustificat impunerea unor restrictii in administrarea probelor evidente de care dispune consumatorul sau solicitarea unor probe care, potrivit legii, fac obiectul unei alte parti din contract;
- n) dau dreptul comerciantului sa transfere obligatiile contractuale unei terte persoane â€” agent, mandatar etc. â€”, fara acordul consumatorului, daca acest transfer serveste la reducerea garantiilor sau a altor raspunderi fata de consumator;
- o) interzic consumatorului sa compenseze o datorie catre comerciant cu o creanta pe care el ar avea-o asupra comerciantului;
- p) prevad ca pretul produselor este determinat la momentul livrarii sau permit vanzatorilor de produse ori furnizorilor de servicii dreptul de a creste preturile, fara ca, in ambele cazuri, sa acorde consumatorului dreptul de a anula contractul in cazul in care pretul final este prea mare in raport cu pretul convenit la momentul incheierii contractului.
 Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor de indexare a preturilor, atat timp cat sunt legale, cu conditia ca metoda prin care preturile variaza sa fie descrisa in mod explicit;
- r) permit comerciantului obtinerea unor sume de bani de la consumator, in cazul neexecutarii sau finalizarii contractului de catre acesta din urma, fara a prevedea existenta compensatiilor in suma echivalenta si pentru consumator, in cazul neexecutarii contractului de catre comerciant;
- s) dau dreptul comerciantului sa anuleze contractul in mod unilateral, fara sa prevada acelasi drept si pentru consumator;
- t) dau dreptul comerciantului sa inceteze contractul incheiat pentru o durata nedeterminata fara o notificare prealabila rezonabila, cu exceptia unor motive intemeiate.
 Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor prin care furnizorul de servicii financiare isi rezerva dreptul de a dispune in mod unilateral incetarea unui contract incheiat pe o perioada nedeterminata si fara o notificare prealabila in cazul unui motiv intemeiat, cu conditia ca furnizorul sa fie obligat sa informeze imediat celelalte parti contractante.Â

(2) Dispozitiile alin. (1) lit. a), p) si t) nu sunt aplicabile in cazul:

- a) tranzactiilor cu valori mobiliare, instrumentelor financiare si altor produse sau servicii, in cazul in care pretul este legat de fluctuatiile cotatei bursiere sau ale indicelui bursier ori ale unei rate de schimb pe piata financiara, pe care vanzatorul sau furnizorul nu le poate controla;
- b) contractelor pentru cumpararea sau vanzarea de devize, cecuri de calatorie, ordine de plata internationale emise in devize sau alte instrumente de plata internationale.